

Temat: Poznajemy opowiadanie S. Mrożka, „Artysta”./1/

Temat: Czytanie ze zrozumieniem – praca z tekstem opow. S. Mrożka./1/

Temat: Ambitne plany koguta, S. Mrozek, „Artysta”./1/

1. Zapoznaj się z tekstem S. Mrożka /lektura obowiązkowa/.

ARTYSTA, Sławomir Mrozek

Kogut przeczytał ogłoszenie: „Potrzebujemy zwierząt – Cyrk”.
– Zgłoszę się – powiedział składając gazetę. – Zawsze chciałem być artystą. Po drodze snuł wielkie plany: – Sława i pieniądze. A może nawet wyjazdy za granicę. – I z powrotem – dodał Lis. – Dlaczego z powrotem? Za granicą podpiszę kontrakt z Metro Godwyn Meyer. Dyrektor przyjął go na świeżym powietrzu, gdzie urzędował. Właśnie rozwijano namiot cyrkowy. Ja i Lis zatrzymaliśmy się opodał. – Bardzo mi miło, że pan się do nas zgłasza. Można poznać godność? – Lew – przedstawił się Kogut krótko. – Lew? – zdziwił się dyrektor. – Czy jest pan tego pewny? – Ewentualnie tygrys. – No dobrze. Wobec tego niech pan zaryczy. Kogut zaryczał jak umiał. – Owszem, nieźle, ale są lepsze lwy od pana. Gdyby pan się zgodził na koguta, to co innego. Wtedy mógłbym pana zaangażować. – Ja dla pana przyjemności nie będę udawał ptaka – obraził się Kogut. – żegnaj wobec tego. W drodze powrotnej Kogut milczał ponuro. Wreszcie nie wytrzymałem. – Co ci strzeliło do głowy, dlaczego chciałeś grać lwa? – Jak to, dlaczego... – odpowiedział za niego Lis. – Czy widziałeś kiedy artystę bez ambicji?
„Tygodnik Powszechny”, 22/1983

2. Przeczytaj polecenia od 1 do 11. Udziel na nie odpowiedzi.

https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_OSMOKLASISTY/Arkusze_pokaz/Pokaz_arkusz_EO_C_polski.pdf

3. Omówienie utworu:

Czas akcji:

Czas akcji nie jest jasno określony. Może to być czas baśniowy. Utwór zaczyna się od przeczytania przez koguta ogłoszenia, a kończy, gdy bohaterowie wracają z cyrku.

Miejsce akcji:

Miejsce akcji nie jest jasno określone. Wiemy, że toczy się w podróży i na świeżym powietrzu, gdzie był rozbijany namiot cyrkowy.

Bohaterowie:

Bohaterem głównym jest kogut, który chce zostać artystą. Kogut ma cechy ludzkie. Potrafi mówić i czytać. Bohaterami pobocznymi są: lis, który towarzyszy kogutowi i narratorowi, dyrektor cyrku, do którego kogut chce się zatrudnić, narrator – nie wiadomo kim jest, towarzyszy lisowi i kogutowi.

Narrator:

Nie wiadomo, kto dokładnie jest narratorem. Jest on jednak uczestnikiem wydarzeń. Relacjonuje to, czego był obserwatorem i przytacza swoje własne wypowiedzi. Nie ocenia i nie komentuje. Stara się być w tym wszystkim obiektywny.

Problematyka utworu

Geneza utworu

Utwór został opublikowany w Tygodniku Powszechnym w 1983 roku.

Znaczenie tytułu

Artysta to ktoś, kto potrafi wcielić się kogoś innego. Jak podaje *Słownik języka polskiego*: „człowiek uzdolniony, tworzący dzieła (np. malarz), kreujący jakąś rolę (aktor) lub wykonawca utworu muzycznego (np. piosenkarz); ekspresywnie (pozytywnie lub negatywnie) o człowieku sprytnym i nietuzinkowym, mającym dziwne pomysły (czasem kaprysy)”.

W tym utworze słowo *artysta* zostało użyte w sposób negatywny. Kogut ma dziwny pomysł – chce udawać kogoś, kim nie jest i nie ma nawet ku temu predyspozycji. Ma jednak chorobliwą ambicję.

Wątek główny

Kogut chce zostać artystą cyrkowym i snuje wielkie plany. Gdy spotyka dyrektora cyrku, przedstawia się jako lew („ewentualnie tygrys”). Pomimo tego, że jest artystą z ambicją, nie zostaje przyjęty do pracy, gdyż właśnie przez ambicję nie chce być tym, czym jest, czyli ptakiem.

Ambicja to cecha, która pomaga osiągnąć zamierzone cele. Postrzegana jest najczęściej jako coś pozytywnego. Kogut jednak cierpi na chorobę ambicję. Chce być lwem lub tygrysem, choć nie ma ku temu warunków – nie potrafi ryczeć jak lew. Nie chce być ptakiem, gdyż uważa, że to coś gorszego. Właśnie ta chora ambicja prowadzi go do frustracji, nie osiąga zamierzonego celu, nie zostaje zatrudniony w cyrku, tylko dlatego, że chce być artystą z ambicją. Cyrk wcale nie szukał artystów – szukał zwierząt. Gdyby kogut pozwolił sobie na bycie sobą, spełniłby swoje marzenie.

Wątki poboczne

Prawdopodobność i szczerłość. W tym utworze nikt nie jest szczerzy. Kogut sam przed sobą udaje, że jest kimś innym. Towarzysze koguta – lis i narrator słuchają koguta i choć lis powątpiewa w możliwość zrobienia kariery przez koguta, a narrator nie rozumie, dlaczego kogut miałby udawać tygrysa – nikt nie mówi mu tego wprost. Nawet dyrektor cyrku przyjmuje, że kogut jest lwem.

Gatunek literacki

Jest to opowiadanie. Zawiera dialogi. Ma narratora. Bohaterami są zwierzęta, co nawiązuje do bajki.

Kończy się morałem, choć nie jest on jasno sformułowany, to odbiorca sam może go wyczytać.

W tym utworze istotna jest też symbolika. Kogut uosabia pychę, próżność i chorą ambicję. Lis, jak zwykle, spryt, inteligencję i przebiegłość.

Plan ramowy

1. Zainteresowanie koguta ogłoszeniem w gazecie.
2. Dalekie plany bohatera.
3. Spotkanie z dyrektorem cyrku.
4. Przedstawienie się koguta jako lew lub tygrys.
5. Ryk koguta.
6. Rozczarowanie brakiem zatrudnienia.
7. Przeżywanie skutków wybujałej ambicji.

Zadanie domowe

Wykonanie zadań z testu egzaminacyjnego od 1 do 11. / jasno, wyraźnie, czytelnie/